

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Иван Николов Димитров, д.м.н.
Директор на Филиал Сливен,
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна

относно процедура за заемане на АД „Доцент“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, специалност „Нервни болести“ към Факултет „Медицина“, Катедра „Нервни болести и невронауки“, съгласно обява в Държавен вестник, бр. 27 от 02.04.2021 г.

С решение на Факултетния съвет при Факултет „Медицина“ към Медицински университет-Варна по протокол №44/31.05.2021 г. и със Заповед на Ректора на Медицински университет-Варна №Р-109-232/02.06.2021 съм избран за член на Научното жури, а на основание Протокол №1/15.06.2021 г. съм определен да изготвя рецензия (на български и английски език) по процедура за заемане на АД „доцент“ в Медицински университет-Варна от единствен кандидат – д-р Детелина Стоилова Желязкова.

I. Кратки биографични данни за кандидата

Д-р Детелина Стоилова е родена в гр. Бургас. Завършва медицинско образование в Медицински университет-София през 1997 г. Специализира нервни болести в Катедрата по неврология на същия университет и от 2002 г. е специалист – невролог. През 2013 г. придобива ОНС „доктор“ след защита на дисертационен труд на тема „Клинико-имунологични корелации при пациенти с множествена склероза /профил на цитокини, хемокини и адхезионни молекули – повлияване от имуномодулиращата терапия с Interferon- β / в Катедрата по неврология и психиатрия към Тракийски университет, Стара Загора. От 2002 г. до настоящия момент е заемала АД „асистент“, „старши асистент“ и „главен асистент“ към Катедрата по неврология в Медицински университет-София. Участвала е в научни конференции и курсове за допълнително професионално обучение у нас и в чужбина, както и за езиково обучение по английски и руски език. Притежава професионална квалификация по евокирани потенциали, ултразвукова диагностика на нервната система и невроофтальмология. Понастоящем работи като невролог в УМБАЛ „Св. Иван Рилски“ – София, като ръководи Център за изследване и лечение на МС.

II. Научно-изследователска дейност

Кандидатът по настоящия конкурс представя 29 научни труда:

- Дисертационен труд – 1 бр.;
- Монография – 1 бр.;
- Публикации и доклади в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 6 бр., на английски език;

- Публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 22 бр. От тях 17 са публикувани в списания на български език, с резюме на английски език и 5 – в редактирани колективни томове на български език, без резюмета.

Сред публикациите, които са с общ обем 87 страници, 9 са с първи автор кандидатът по конкурса. Д-р Стоилова е съавтор в една студия („Стареещият мозък“, 39 стр.) и в четири издания на учебник по неврология на български и английски език, под редакцията на проф. д-р П. Шотеков. Автор е и на учебно пособие „Мултиплена склероза“, 36 стр. (наръчник за пациенти и лични лекари), което, поради естеството си, не е представено за рецензиране.

Представени са 7 цитирания в чуждестранни издания.

При търсене в базата данни на Google Scholar, в профил Detelina Stoilova, се откриват само 3 публикации, h-индекс 1, което не отговаря на цялостната висока публикационна активност на кандидата. Регистрирани са профили в ResearchGate и ORCID.

По отношение на наукометричните показатели, кандидатът по настоящия конкурс покрива и надхвърля минималните изисквания на Медицински университет – Варна, което е видно и от приложената академична справка. Д-р Стоилова натрупва 50 т. (от 50 изискуеми) за дисертационен труд за ОНС „Доктор“, 100 т. (от 100 изискуеми) за представен хабилитационен труд – монография, 306,75 т. (от 200 изискуеми) за публикации, от които 60,5 (от 60 изискуеми) за такива в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, както и 105 т. (от 50 изискуеми) за цитирания.

Основно направление в научната дейност на д-р Стоилова е множествената склероза, като също така авторът има интереси в областите невроофтальмология и редки неврологични болести. На тази тематика отговарят и приносите:

- **Област множествена склероза:**

1. **Имунология.** Извършено е първото в България комплексно клинично - имунологично изследване върху голям контингент болни с МС, установени са представителни данни за секрецията на цитокини, хемокини и адхезионни молекули при МС пациенти с пристъп и в ремисия на заболяването, извършен е сравнителен анализ на нивата на голяма група цитокини, хемокини и адхезионни молекули в серум и ликвор, проведено е сравнително изследване на профила на цитокини, хемокини и адхезионни молекули при пациенти на терапия с IFN- β 1b спрямо IFN- β 1a SC, изследвана е серумната концентрация на CCL17 при пациенти с МС на терапия с IFN- β , предложено е изследване на sICAM-1 като биомаркер за оценка на терапевтичната ефикасност на IFN- β , проучени са в сравнителен план нивата на антифосфолипидни антитела (anticardiolipin (ACL), anti-beta-2-glycoprotein-I (B2GPI) и anti-annexin V (AnV)) при пациенти с пристъпно-ремитентна МС спрямо пациенти със системен лупус еритематодес и здрави контроли.

2. **Терапия.** Проучен е терапевтичният ефект на имуномодулиращото лечение с IFN- β при пристъпно-ремитентна МС; проведен е сравнителен анализ на клиничната ефективност на IFN- β 1b спрямо IFN- β 1a SC при пациенти с пристъпно-ремитентна МС; изследван е когнитивният статус на пациентите с пристъпно-ремитентна МС по отношение на работна памет и екзекутивен контрол, както и тяхното дългосрочно повлияване от терапия с IFN- β ; създаден е първият специализиран терапевтичен справочник за МС в България като е направен собствен критичен анализ на терапевтичните алгоритми при пристъпно-ремитентна МС, с оригинални предложения и препоръки за индивидуализиране на целите при избор/промяна на терапевтичния подход; предложен е оригинален алгоритъм за неврорехабилитация при пациенти с МС.
3. **Диагностика и диференциална диагноза.** Диагностициран е и проследен пациент с тропическа спастична парапареза; описан е пациент с МС с вероятна прогресивна мултифокална левкоенцефалопатия.

• **Област невроофтальмология:**

Проучен е и е използван методът на компютърна периметрия за ранна диагностика на мозъчни неоплазми; осъществено е мащабно изследване, проследяване и анализ на невроофтальмологичната симптоматика при орбитални мозъчни тумори; изследвани са и диагностично верифицирани пациенти с рядката невроофтальмологична патология „тонична зеница“; описан е случай на пациент с двустранна слепота в резултат на комбинация от кортикална слепота и двустранна задна исхемична оптична невропатия като следствие на генерализирана церебрална хипоксия.

• **Област редки неврологични болести:**

Описани са редки случаи на пациенти с:

- първичен лептоменингеален малигнен меланом, локализиран в цервикалната област;
- миастения гравис с дисеминирани дерматофитни псевдомицетомии от инфекция с *Trichophyton mentagrophytes*, възникнали на фона на продължителна имunosупресивна терапия във връзка с основното заболяване;
- тромбоза на долния сагитален синус;
- рецидивиращ полихондрит с двустранна амблиопия и мултиинфарктна енцефалопатия.

• **Други приноси:**

Участие в колектив в създаването на Учебник по неврология за студенти по медицина и специализанти на български и английски език; създаване и въвеждане на първия за страната специализиран наръчник за МС за пациенти и лични лекари.

Така представените приноси показват висока значимост и актуалност и безспорно са лично дело или са постигнати с водещото участие на кандидата.

III. Учебно-преподавателска дейност

В настоящия конкурс д-р Стоилова представя данни за учебната си натовареност през последните 5 години, която възлиза на 130 часа годишно, в т.ч. упражнения и лекции. За последната учебна година водените упражнения са 102 часа, а лекциите – 28 часа. Като предимство на кандидата следва да се отчете гласуваното доверие от Катедрата за изнасяне на част от лекционен курс, също така за участие в разработка на учебни програми, тестове, и не на последно място – за участие като съавтор в няколко издания на учебник. Д-р Стоилова е преподавател с дълъг стаж и опит, който продължава да повишава квалификацията си с участие в национални и международни научни форуми и обучителни курсове. Това несъмнено ще бъде от полза за работата ѝ със студенти и специализанти на едно по-високо академично ниво.

IV. Диагностично-лечебна дейност

Д-р Стоилова е утвърден и уважаван специалист – невролог. Тя е сред най-подготвените тесни специалисти в областта на множествената склероза в страната и осъществява експертна диагностично-лечебна дейност. Притежава професионална квалификация по някои основни високоспециализирани дейности в неврологията – евокирани потенциали, ултразвукова диагностика на нервната система и невроофтальмология. Прилага съвременни високоспециализирани и новаторски техники и методи за диагностика и лечение.

Заключение

Кандидатът по настоящия конкурс за заемане на АД „доцент“ – д-р Детелина Стоилова Желязкова – е учен и лекар с дългогодишен опит и стремеж към постоянно развитие в научната, преподавателската и диагностично-лечебната дейност. Научните ѝ трудове са посветени на важни проблеми в неврологията, като изключително детайлни са проучванията в областта на множествената склероза. Представените научни и научно-приложни приноси показват висока значимост и актуалност и безспорно са лично дело или са постигнати с водещото участие на кандидата. По отношение на наукометричните показатели, представеното покрива и надхвърля минималните изисквания на Медицински университет – Варна.

Бих препоръчал на д-р Стоилова да актуализира профилите си в електронните бази данни с научна информация (Google Scholar, ResearchGate и др.), което значително ще повиши откриваемостта на публикациите ѝ и достъпността до тях.

Представеното в настоящата рецензия ми позволява да дам висока оценка на научно-изследователската, преподавателската и диагностично-лечебната дейност на д-р Детелина Стоилова Желязкова, да гласувам положително за удостояването ѝ с АД „Доцент“ и да предложа на членовете на Научното жури също да подкрепят процедурата.

28.07.2021 г.
гр. Варна

Изготвил рецензията:
Проф. д-р Иван Димитров, д.м.н.

